สารบาญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบาญตาราง	ญ
สารบาญภาพ	ฎ
อักษรย่อและสัญลักษณ์	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ประโยชน์ที่จะได้รับ	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	3
บทที่ 2 ทฤษฎี และวรรณกรรม	4
2.1 กระบวนการเมมเบรน (Membrane Process)	4
2.2 กระบวนการแยกสารของเมมเบรน	4
2.3 ประเภทคุณสมบัติและวัสดุที่ใช้ทำเมมเบรน	5
2.4 วิธีการผลิตเมมเบรนโดยวิธีการเปลี่ยนเฟส	6
2.5 การทดสอบคุณสมบัติเบื้องต้นของเมมเบรน (Characterization of Membrane)	8
2.6 โมดูลเมมเบรน	10
2.7 กระบวนการไมโครฟิลเตรชั่น (Microfiltration)	12
2.8 ปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานของเมมเบรน	15
2.9 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	17
บทที่ 3 การดำเนินงานวิจัย	23
3.1 อุปกรณ์และสารเคมีที่ใช้ในการทดลอง	23
3.2 ขั้นตอนและวิธีการทำการทดลอง	24
3.3 การผสมโพลิเมอร์ ตัวทำละลาย และสารเติมแต่ง	24

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบาญ(ต่อ)

	หน้า
3.4 การผลิตเมมเบรนแบบเส้นใยกลวงใช้วิธีการเปลี่ยนเฟส	26
3.5 การทดสอบหาคุณสมบัติเบื้องต้นของเมมเบรนเส้นใยกลวง	28
3.6 การนำเมมเบรนไปใช้ในการผลิตน้ำสะอาด	35
3.7 การวิเคราะห์คุณภาพน้ำ	36
บทที่ 4 ผลการศึกษาและวิจารณ์ผลการศึกษา	37
4.1 การผลิตเมมเบรนแบบเส้นใยกลวง	37
4.2 การวิเคราะห์สัณฐานของเมมเบรน	40
4.3 คุณสมบัติของรูพรุนของเมมเบรนแบบเส้นใยกลวง	47
4.4 การผลิตน้ำสะอาดจากเมมเบรน	55
4.5 ค่าใช้จ่ายในกระบวนการผลิตเมมเบรนแบบเส้นใยกลวง	65
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	67
5.1 สรุปผลการศึกษา	67
5.2 ข้อเสนอแนะ	68
เอกสารอ้างอิง	70
ภาคผนวก	72
ภาคผนวก ก ผลการทดสอบคุณสมบัติเบื้องต้นของเมมเบรน	73
ภาคผนวก ข รายการคำนวณประกอบการทดลอง	83
ประวัติผู้เขียน	88

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบาญตาราง

ตาราง		หน้า
2.1	เปรียบเทียบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณสมบัติเบื้องต้นของเมมเบรน	21
2.2	เปรียบเทียบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการผลิตน้ำสะอาดของเมมเบรน	22
3.1	อัตราส่วนของโพลิเมอร์ที่ใช้ต่อสารละลายต่อสารเติมแต่ง	25
3.3	พารามิเตอร์ของระบบกรองไมโครฟิลเตรชั่นของน้ำที่เข้าและออกจากระบบ	36
4.1	แสดงขนาดของเมมเบรนเส้นใยกลวง	37
4.2	ผลการวิเคราะห์สัณฐานของเมมเบรน	42
4.3	คุณสมบัติเบื้องต้นของเมมเบรนแบบเส้นใยกลวง	48
4.4	ผลทางกายภาพของการกรองน้ำดิบและน้ำที่ผ่านการกรองเมมเบรนเส้นใยกลวงที่ผลิตตามอัตราส่วนการเติมพีวีพี	56
4.5	ผลทางเคมีของการกรองน้ำดิบและน้ำที่ผ่านการกรองเมมเบรนเส้นใยกลวงที่ผลิตตามอัตราส่วนการเติมพีวีพี	59
4.6	ผลทางชีวภาพของการกรองน้ำดิบและน้ำที่ผ่านการกรองเมมเบรนเส้นใยกลวงที่ผลิตตามอัตราส่วนการเติมพีวีพี	63
4.7	รวมค่าใช้จ่ายในการผลิตเมมเบรนแบบเส้นใยกลวง	66

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบาญภาพ

รูป		หน้า
2.1	เปรียบเทียบการกรองน้ำผ่านแผ่นเมมเบรนแบบ dead end – Filtration	5
2.2	โครงสร้างของ PVDF (Hashim et. al,2010)	6
2.3	การจัดวางอุปกรณ์สำหรับผลิตเมมเบรนโดยวิธีการเปลี่ยนเฟส	6
2.4	Triangular phase diagram สำหรับอธิบายกลไกการเปลี่ยนเฟสของโพลิเมอร์	7
2.5	รูปแบบเมมเบรนแบบต่างๆ (Pronsak,2001)	11
2.6	การเกิด Concentration Polarization (Eykamp and Steen , 1987)	16
3.1	ตัวแปรอิสระ ตัวแปรควบคุม และตัวแปรตาม ที่ใช้ในการศึกษานี้	24
3.2	สารละลายผสมที่ประกอบไปด้วย โพลิเมอร์ ตัวทำละลายและสารเติมแต่ง	25
3.3	ระบบการผลิตเมมเบรนแบบเส้นใยกลวงในห้องปฏิบัติการ	27
3.4	หัวฉีดโพลิเมอร์(spinneret)	27
3.5	ขั้นตอนการฉีดขึ้นรูปโพลิเมอร์ลงในรางตกตะกอน	27
3.6	ขั้นตอนการทำ Bubble Point Test	29
3.7	ขั้นตอนการทดสอบหาค่าฟลักซ์น้ำสะอาด	33
3.8	ขั้นตอนการทดสอบหาความดันสูงสุดที่เมมเบรนรองรับได้	34
3.9	ขั้นตอนการกรองน้ำดิบจากธรรมชาติ	35
4.1	เมมเบรนเส้นใยกลวงที่ผลิตจากพีวีดีเอฟโดยมีพีวีพีเป็นสารเติมแต่ง	39
4.2	แสดงภาพรวมของเมมเบรน	41
4.3	โครงสร้างแบบตัดขวางของเมมเบรน	41
4.4	โครงสร้างของเมมเบรนเส้นใยกลวงที่เตรียมจากพีวีดีเอฟ 20 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก	45
4.5	แสดงผิวภายนอกของเมมเบรนเส้นใยกลวงที่เตรียมจากพีวีดีเอฟ 20 เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก	45
4.6	แสดงผิวภายในของเมมเบรนเส้นใยกลวงที่เตรียมจากพีวีดีเอฟ 20เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนัก	46
4.7	ความทนทานของเมมเบรนต่อความดัน	52

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบาญภาพ(ต่อ)

รูป		หน้า
4.8	ผลของความดันต่อค่าฟลักซ์น้ำสะอาดของเมมเบรน	53
4.9	เปรียบเทียบฟลักซ์น้ำสะอาดที่ความดัน 33.06 กิโลปาสคาล	54
4.10	เปรียบเทียบความขุ่นของน้ำก่อนกรองกับน้ำหลังกรองด้วยเมมเบรน	57

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

อักษรย่อและสัญลักษณ์

ก./ล.	กรัมต่อลิตร
มก./ม.^{3}	มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
ม.^{3}	ลูกบาศก์เมตร
ฟ.^{3}	ลูกบาศก์ฟุต
ชม.$^{-1}$	ส่วนชั่วโมง
มก./กม.	มิลลิกรัมต่อกิโลเมตร
%	ร้อยละ
มก./ม.^{3}	มิลลิกรัมต่อลูกบาศก์เมตร
PVDF	Polyvinylidine Fluoride
PVP	Polyvinylpyrrolidone
DMAc	Dimethyl acetamide
LMH	Liter/m^2/hr
ε /Lp	Effective porosity
Lp	Length of pore
ε	porosity

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved